425

COLECȚIA POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

425

ȘTEFAN ZAIDES

Paradisul celui care a sfidat lumea

***

—

EMANUEL REICHER

Cronică (en passant fantastică) a șahului

**

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta și desene interioare:
AUREL BUICULESCU
Prezentarea grafică: ARCADIE DANELIUC

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

O mică localitate maritimă. Miez de noapte. O stîncă la poalele căreia stă aciuit, sub spuza stelelor, pîlcul de case ale sătucului. Și deodată, valurile uriașe ale oceanului se prăvălesc din senin, strivind clădiri, oameni, copaci... Din senin ? Nu — căci pe cer apăruseră mai întîi, uriașe, niște sferoide de foc. Ele au dezlănțuit urgia apelor sub care avea să dispară uitatul sat atlantic.

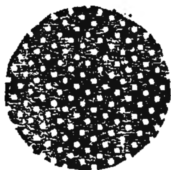
Dar ale cui erau aceste „farfurii zburătoare" aducătoare de moarte și de prăpăd ?! Ele fuseseră trimise de Arberg, cel care voia să ajungă „Stăpînul lumii".

Pe urmele lui — încă dinainte de a fi devenit un dușman al întregii omeniri — Interpolul, prin curajosul și neobositul comisar Costelli, și poliția a cinci continente au pornit o formidabilă vînătoare. Arberg, însă, era destul de puternic : alături de el se aflau fizicianul Faller și o armată de alți savanți, pe care îi ademenise, făgăduindu-le că vor făuri o lume mai bună.

Dar iată că, în zbuciumatul suflet al lui Arberg, nestăvilita lui sete de putere se îngemănă cu un sentiment poate tot atît de intens : dragostea pentru Colombina, o tînără și frumoasă dansatoare, al cărei destin se va împleti, pînă la un punct, cu acela al lui Arberg.

Între timp, aria de acțiune a ciudatelor sferoide se amplifică. Crește și numărul victimelor făcute prin incredibilele incursiuni ale sferoidelor. Lui Arberg, însă, parcă nimic nu-i poate stăvili drumul spre țelul său nebunesc. El intră în posesia altei arme de temut — clorofilienii, ființe omniprezente transformate în spioni docili.

Colecția „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"
editată de revista
Știința și Tehnica
Anul XVIII
1 august 1972

ȘTEFAN ZAIDES

7. Operația „Ciquaciqua“

(URMARE DIN NUMĂRUL TRECUT)

I.

Hărțuit de pretutindeni, rămas fără bani, cu un singur cartuș în rezerva pistolului „Mauser“, Pedro Alvares da Ciquaciqua se retrăsese în junglă. Acum se odihnea istovit, nu numai fizic, pe tulpina unui arbore doborît de furtună. Era un trunchi viguros, încă tînăr, dar în care trăsnetul, doborîndu-l, brăzdase adînc o spărtură vîneție.

Omul găsise, se vede, prea multe asemănări între propriu-i destin și cel al arborelui, pentru că mîna sa stîngă se plimba continuu, într-o mîngîiere plină de afecțiune, pe coaja crăpată, aspră. Un zîmbet de milă se aciuise, dar numai pentru o frîntură de timp, pe chipu-i palid, supt, cu priviri speriate. Se lăsase să alunece trudit în iarba moale de sub trunchiul arborelui. Era o fărîmă de umbră.

Un șarpe galben-verzui, gros cît mîna, se tîrî nepăsător în apropiere. Involuntar degetele lui Pedro se crispară pe revolver, apoi ochi fără să stea pe gînduri. Trase de la mică distanță și corpul reptilei tresări în spasmele morții în același timp cu detunătura. Totuși izbînda nu se zugrăvi pe chipul omului. Dimpotrivă, o groază nebună îi schimonosi fața, care i se destinse apoi într-un rînjet tîmp. Se ridică, își privi lung „Mauserul“, îl aruncă în sus, îl prinse, iar îl aruncă, iar îl prinse... în vreme ce picioarele lui țopăiau într-un dans dement, cu atît mai bizar cu cît barba lungă, crescută în dezordine, flutura și ea ca lianele junglei Amazoanelor în care se rătăcise și în care avea să piară...

II.

Așa îl găsiră. Dănțuind nebunește, mușcîndu-și mîinile. Chinuindu-și picioarele zdrelite de atîta umblet.

Îl legară burduf.

Îl luară ca pe un covor la spinare și-l depuseră pe platforma sferoidului.

Porniră.

Cînd da Ciquaciqua se mai liniști, Arberg îl întrebă în spaniolă :

— Vrei un gît, căpitane ? și-i arătă un termos burduhănos.

Omul înghiți în sec, se gîndi o vreme — dorința i se citea pe față —, apoi înclină aprobativ din cap. Arberg se aplecă și-i dădu să soarbă o gură. Pedro înghiți greu lichidul, apoi ochii săi luciră înfometați, ceea ce fu semn pentru doctor să-i mai îngăduie o sorbitură.

Pilotul Herman se întoarse întrebător către Arberg, care, surîzînd, îi spuse :

— Nici o grijă, nu-i alcool, e numai o foarte concentrată supă de pasăre. O să-i facă bine, deși, așa slăbit cum e, o să-l îmbete mai repede decît o porție de whisky.

III.

Arberg îi făcu semn să intre. Între timp, căutătura lui colinda iscoditoare pe trupul voinic, uriaș aproape, al celui oprit, intimidat parcă, în pragul biroului.

Îi mai făcu o dată semn să se apropie și, văzîndu-l tot nehotărît, îi păși în întîmpinare cu mîna întinsă, schițînd un zîmbet cald de încurajare. Astfel că, în clipa în care strînse amical mîna vizitatorului, o parte din căldura sa se transmise ca un fluid magic omului, colorîndu-i obrajii și strecurîndu-i, odată cu curajul vorbirii, și un tremolo de emoție.

— Vă rog să mă scuzați, dar... știți...

— Știu, știu... surîse iar doctorul, apăsîndu-și cu un ticăit ușor fusul ceasului. Toți am trecut prin situații asemănătoare — poate și mai grele — și iată-ne, dragul meu, drepți și căliți pentru noi lupte.

I se păru că a fost prea emfatic, dar reacția omului îi dovedi că n-aruncase nicidecum vorbele în vînt.

— Eu, doctore, sînt cu totul la dispoziția dumneavoastră, pentru că...

— Nu, dragă, nu astfel ! îl opri Arberg cu un gest care îl invită hotărît la tăcere. Nu astfel concep eu să lucrez cu oamenii.

— Dar vă datorez viața, sînt...

— Te rog, lasă-mă să fiu mai explicit ! îl opri iar Arberg. Primo : nu-mi datorezi nimic, actul salvării dumitale fiind o datorie umanitară. Secundo : eu colaborez numai cu oameni egali... Deci *co-la-bo-rez !* Dacă acest cuvînt nu-i destul de explicit, voi vorbi și altfel : lucrez numai cu prieteni.

Da Ciquaciqua zîmbi, vădit măgulit, și destinderea chipului său reliefă și mai pregnant trăsăturile moștenite de la jumătatea din strămoșii săi — indienii.

— ...Și pentru că lucrurile sînt *acum* destul de clare... (Pedro aprobă ușor din cap) să trecem la fapte.

— Poate ar fi mai bine ca înainte de aceasta să povestesc de-a fir-a-păr...

— Ce anume să-mi povestești ? Știu, oricum, totul despre dumneata și despre relațiile dumitale. Nu te mira ! A cunoaște mai multe decît dumneata despre propria-ți persoană înseamnă a cunoaște totul ! spuse Arberg cu un glas normal, așezîndu-se comod într-un fotoliu și neobservînd sau numai prefăcîndu-se a nu observa uimirea tot mai evidentă de pe chipul latino-americanului. Deci : dumneata ești — mai bine zis, *ai fost* — omul colonelului Jesup Lopez Ramon y Guya, actualul președinte, și — după ambiția lui — viitorul președinte...

— Da... bîigui Pedro.

— Faptul că l-ai ucis pe generalul Cortez eu îl pun numai în sarcina dictatorului..., a lui Ramon y Guya.

Da Ciquaciqua simțea tot mai mult născîndu-i-se în gîtlej un foc înecăcios, ce-l ardea, îl ardea... întocmai ca

atunci, în jungla Amazoanelor, în care se refugiase după asasinat și unde se rătăcise, pradă sigură aprigei păduri. Din nou nu mai pricepea unde voia să ajungă salvatorul și interlocutorul său, încotro ţintea, dezgropîndu-i trecutul, un trecut, ce e drept, nu atît de îndepărtat pe cît îi dăduse de înțeles a i-l fi considerat cîteva clipe înainte.

— Nu trebuie să te neliniştești, spuse Arberg, parcă ghicindu-i gîndurile. Dacă punctez anumite etape ale ultimelor dumitale aventuri — să le zicem așa... —, o fac pentru a clarifica traiectele viitoarei și mult prea apropiatei noastre colaborări... Şi, după cîţiva pași făcuţi în tăcere prin birou, continuă : Așadar, rupînd-o complet cu dictatorul, crima — căci a fost o crimă — rămîne exclusiv în sarcina acestuia. Deci : Ramon y Guya este un criminal. Un criminal care trebuie pedepsit. E sarcina noastră. Dumneata îl cunoști... îi cunoști tabieturile cel mai bine. Fiind sarcina noastră să-l pedepsim, dumneata va trebui să aduci la împlinire aceasta !

Pedro simți cum i se prăvale tavanul pe creștet. Gemu galben în fotoliu :

— Eu ?!

— Da, dumneata ! spuse calm Arberg. Așază-te ! porunci el la fel de calm și fixîndu-l pe căpitan cu o privire ce-l făcu să priceapă că doctorul nu admite replică în astfel de chestiuni. Te îngrozește, desigur, acest gînd. Noi știm că nici asasinarea generalului, contracandidatul în alegeri al lui Ramon y Guya, n-ai adus-o la îndeplinire cu plăcere. Ba mai știm ceva : în anumite cercuri îți exprimai simpatia pentru general...

— Da, făcu Pedro, agățîndu-se parcă de ultimele cuvinte ale doctorului ca de ceva care ar fi putut să-l salveze.

— Ei bine, iată tot atîtea argumente pentru a nu-ți face o problemă din uciderea unuia ca Ramon y Guya.

Cu o mișcare bruscă, Pedro își rupse nasturele de sub nodul cravatei, lărgind dintr-o singură smucitură gulerul devenit prea strîmt.

— Cu atît mai mult, continuă doctorul, cu cît nu va trebui nici să tragi cu pistolul, nici să-l lovești cu cuțitul

sau să-l zdrobești cu mașina, nici să-l otrăvești, ci numai să-l convingi pe colonel să îmbrace aceste frumoase bretele.

IV.

Ramon y Guya ieși în balconul larg al palatului prezidențial de unde-și rostea de obicei cuvîntările. Dedesubt, piața gemea de mulțimea adunată. Ochii lui înguști, cufundați prea mult în grăsimea obrajilor, iscodiră mulțimea.

Nu, nu-i plăcea deloc. O vestea mustăcioara zburlită, care i se zbătea nervos sub măciulia groasă a nasului.

— Guttierez ! strigă el.

— Ordonați, domnule președinte ! pocni din călcîie un ofițer.

— Cîte mitraliere ai pus în piață ?

— 32, să trăiți !

— 32 !? Dar nu se văd decît cîteva, pe clădiri...

Guttierez rîse cu subtext :

— Aceasta înseamnă că le-am plasat bine, excelență !

Colonelul Ramon y Guya scoase un grohăit care trebuia să fie un rîs.

— Ești sigur ? mai întrebă el.

— Puteți să-l întrebați și pe domnul căpitan da Ciquaciqua.

— Sst ! porunci scurt președintele.

Oțițerul se apără :

— Aici, pe balcon, excelență, sîntem numai noi doi...

— Și pereții au urechi !...

Se feri în umbra coloanelor, fixă binoclul și începu să citească cuvintele scrise pe pancartele presărate în piață : „Să fie pedepsiți asasinii generalului Cortez !“ cereau minerii din bazinul Otaqua. „Criminalul Pedro da Ciquaciqua se ascunde în palatul prezidențial !“, „Jos dictatura !“...

Mustața președintelui se zburli și mai aprig. Se întoarse spre ofițer :

— 32 de mitraliere ai spus ?!

— Da, excelență. Plus două batalioane călare, care pot șarja la nevoie.

V.

Cînd începu să vorbească, vocea lui de tunet, amplificată de megafoane domină piața. Şi, pentru început, mulțimile nu mai fremătară, lozincile de luptă fură uitate o vreme. Din balcon, dictatorul își aruncă meşteşugit cuvintele ca un văl peste marea de capete. Retorica lui întindea mii de brațe nevăzute pe deasupra miilor de oameni veniți aici din jungla sălbatică, din orășelele miniere uitate de noroc și de viață, din cîmpiile pîrjolite și năpăstuite. Colonelul se întîlnise adesea cu aceste alaiuri pestrițe, mînate către capitală de un singur gînd înşurubat amarnic în minte — foamea. Veneau în rînduri strînse, cu figurile aspre peste care vremea și amarurile trăseseră brazde adînci. În frunte mergeau întotdeauna cîțiva bărbați înalți, costelivi. Parcă înfigeau piciorul în țărînă acolo unde călcau. După ei veneau alții... și alții... Rînduri nesfîrșite, purtînd în priviri o ură mocnită — colonelul le-o citise adesea —, făcînd să tresară nu numai drumurile încinse, colbăite, ci și fermele aciuite la poale de codru, îmbrăcate în verdeață, de după obloanele cărora, înarmați, moșierii priveau cu teamă aceste anaconde ale răzbunării. Bărbații purtau pe umerii mari, ciolănoși sapele cu care aveau să se apere sau să lucreze pămîntul, unii țineau la brîu machettele ruginite, dar care știau tăia atît de bine și lianele pădurii, și trestia de zahăr, dar și gîturile albe al stăpînilor. În urma lor veneau, bulucindu-se, femeile și copiii, și bătrînii. Femeile duceau desagii cu mîncare. Copiii, cei mai măricei, săreau ca zvîrlugile printre rînduri, îi sîcîiau cu întrebări pe părinți...

Colonelul vorbea și vorbea — ca un automat —, amintindu-și în tot acest timp, ca o obsesie, coloanele lungi de dezmoșteniți ai soartei. Privi jos, în piața imensă, și ochii lui căutară, nu fără groază, în mulțime sîngeroasele machette. Se cutremură. Dar slăbiciunea aceasta ținu o clipă. În următoarea, un surîs drăcesc îi împietri pe chip. „De altfel — își spuse, observînd freamătul care cuprinsese iarăși mulțimea și care, pentru el, Ramon y Guya, nu putea prevesti nimic bun — n-am ce pierde, e ultima carte

înainte de...". Privi acoperișurile în pantă ale clădirilor pe care se zăreau capetele pîlcurilor de ostași ciuciți în gura luminatoarelor, lîngă mitraliere.

— ...Eu am văzut șirurile lungi ale înfometaților tîrîndu-și trupurile pe drumurile răbdării și ale năpăstuirii. Am citit pe chipurile lor chinurile vieții pe care o trăiesc și mi-am jurat să le aduc dreptatea. Dacă voi fi ales — glasul său căpătă inflexiuni dramatice —, voi fi brațul acestor năpăstuiți, chemat să îndrepte lucrurile; voi fi gura acestor anaconde ale răzbunării care-i va sfîșia pe împilatori, aducînd dreptate pentru truditorii pămîntului...

Treptat larma se potoli, apoi din mulțime crescu ceva ca un muget surd al oceanului și, deodată, zidurile se cutremurară de strigătele de aprobare ale auditoriului; cineva rosti tare: „Trăiască Ramon, președintele nostru!", iar cuvintele, mai întîi timid, apoi tot mai puternic, invadară toate piepturile.

Ramon y Guya radia.

Se întoarse către ofițer, zîmbind, și fu uimit să constate că lîngă acesta, complet sustras prezentului, Pedro Alvarez da Ciquaciqua privea îngrozit cerul.

Fără voia sa se întoarse precipitat și privirea sa se ridică nedumerită spre înalturi.

VI.

În fotoliul său de pilot, doctorul Faller ascultase cu răbdare aproape întreaga cuvîntare a colonelului. Alături, bătrînul profesor Corrado se frămînta, gemea de supărare, amenința: nu, el nu, nu mai putea suporta nemernicia mustăciosului gras din oglinda magnetotelescopului. Era prea de tot! I-o spusese și lui Faller în atîtea rînduri, dar doctorul ținea morțiș că vrea s-o asculte. Cică ar face nu știu ce studii de psihologia mulțimilor și vrea să constate, încă o dată, pînă la ce punct pot fi suportate minciuna și șarlatania unui orator de profesie.

În clipa în care colonelul tocmai o dăduse cu discursul său pe „coarda sensibilă", răbdarea profesorului ajunsese la limită și poate că s-ar fi simțit împins să facă imposibilul pentru a-l determina pe Faller să acționeze, dacă

acesta, mîniindu-se brusc, n-ar fi împins maneta de comandă a sferoidului.

La acest punct argintiu, ca un fulger de lumină, care creștea coborînd fantastic din înalturi, priveau ochii îngroziți ai lui da Ciquaciqua.

Același punct de maximă intensitate luminoasă, atunci cînd deveni ceva mai mare decît o minge, fu zărit și de colonel. El însă nu fu îngrozit. Îl cuprinse, mai degrabă, curiozitatea. Fenomenul îi scăpa și, ca orice lucru pe care nu-l putea pricepe, îl interesa. Cînd însă sferoidul coborî tot mai mult, ajungînd acum cît un disc uriaș, dictatorul se nelinişti. Uită să-și mai rostească discursul și, pentru cîteva minute bune, nu mai fu în stare să sesizeze nici freamătul pieței ; oamenii observaseră și ei ciudatul obiect.

Reveni, precipitat, între cei doi ofițeri, dar cuvintele i le adresă lui da Ciquaciqua :

— Ce-o fi asta, căpitane ?!

— Îîî... Aaa...

Bîiguiala subalternului îl pierdu și mai mult. Și aceasta îi fu fatal. Ramon y Guya se precipită către marginea balconului larg. Ceva primejdios și teribil îl atrăgea cu o forță mai presus de voința lui. Simți cum bretelele dăruite de căpitan devin dintr-o dată rigide. Îl încingeau ca o chingă de fier. Își desfăcu vestonul și schiță gestul de a-și smulge aceste blestemate bretele. Dar, tot mai irezistibil, forța aceea nevăzută îl antrena spre hăul de dincolo de balustradă.

— Locotenent... urlă el disperat, bretelele... Da Ciquaciqua...

Ofițerul se repezi și-i cuprinse brațul întins. Dar atunci se petrecu ceva și mai de neînțeles : dictatorul îl trase după sine cu o putere de nebănuit, încît sărmanul om abia reuși să se desprindă în momentul în care colonelul asalta parapetul balconului.

— Ucide-l ! mai apucă el să strige și, arătînd cu mîna pe căpitan, începu să plutească în văzduh.

Descumpănit, locotenentul trase sabia din teacă. Era semnalul.

Da Ciquaciqua se repezi la el :

— Nu ! Să nu faci asta !...

— Lasă-mă ! urlă locotenentul, și sabia sa fulgeră în soarele puternic.

Atunci începu măcelul.

O ploaie de gloanțe se revărsă asupra mulțimii, care se tălăzui zadarnic, sub rafalele ei nimicitoare, către străzile laterale.

— Oprește, dobitocule ! gîfîia da Ciquaciqua, agățîndu-se cu disperare de brațul înarmat al ofițerului. Acesta însă, cu ochii dilatați, proptit de balustradă, ca într-un semileșin, privea înnebunit dansul fantastic pe care atotputernicul Ramon y Guya îl făcea în văzduh. O forță nevăzută îl sălta și îl cobora în bătaia mitralierelor pe care singur o poruncise. Se vedea tresărind sub izbituri trupul în uniforma care se zdrențuia la fiecare rafală de foc.

Macabrul dans nu luă sfîrșit decît în clipa în care, fără cunoștință, locotenentul aplecă brațul în care ținea spada.

Atunci, ca lepădat de natură, trupul dictatorului se prăvăli și el pe asfalt.

8. Clorofilienii (II)

I.

Nu, nu i se păruse. Auzise întocmai, vorbă cu vorbă, cele spuse de el. Îl întrebase direct, după o lungă discuție care plutise zadarnic în jurul subiectului acesta.

— Nu pot să-mi închipui deloc : de unde îți procuri tu unele informații mai mult decît secrete ?

Arberg oftă nemulțumit, o privi cu ochii măriți, din care oboseala și plictisul răzbăteau deopotrivă de nepoliticos, apoi răbufni :

— Ți-e de folos la ceva ?

— Ce anume ?

— Lucrul acesta... Răspunsul la chestiunea cu sursa „ultrasecretelor“ mele...

Colombina pricepu că în șovăiala lui tăinuia o eschivă de la un răspuns drept, clar și intui că a sosit momentul să joace tare.

— Nu mi-e de folos la nimic. Dar credeam că secretele tale sînt și ale mele...

— Dar dacă nu-ți spun !?

— Ai tot dreptul, dacă nu mai ai încredere în mine. Poate că devotamentul meu de pînă acum...

Arberg rămase pe gînduri. Evident, ceva îi scăpa — încă un semn cert că era obosit. Vorbele lui se lăsară cam mult așteptate. Sprijinindu-și în palmă tîmpla încăruntită, puțin adus de spate, stătea prăvălit în fotoliul larg. O vînă i se zbătea sub pielea străvezie a frunții. Spuse :

— Devotamentul... tău ?! Față de cine ?

— Față de cine-ar putea fi ? Față de tine...

— Mda ! Și iar se închise Arberg în sine. Apoi întrebă : Oare poate fi pus el în discuție dintr-o asemenea pricină ?

— „Poate" ?! făcu ea ironic uimită. Dar bineînțeles că poate fi pus...

— Atunci... făcu el, desfăcîndu-și deodată brațele într-un gest de capitulare.

Se ridică și, cu pași rari, începu să umble prin încăpere.

Colombina se lungi, în așteptare, pe o sofa orientală. Pletele-i întunecate îi cădeau peste umerii goi. Părea aproape plictisită de discuție, iar faptul că asculta acum explicațiile lui se datora, desigur, numai bunăcuviinței datoria de onoare a oricărei persoane care a pus o întrebare fiind să asculte și răspunsul.

II.

— Vezi, tu, Colombina... Nu știu dacă e bine sau nu, dar am să-ți spun. Și poate că fac acest pas numai pentru că acum mă simt prea istovit... Da, da, cred că din această pricină. Cunosc îndeajuns oamenii încît să nu mă las păcălit de vorbele tale. Aceea cu devotamentul și celelalte ! *Tu* n-ai fi în stare să pierzi dragostea mea. Nu te-ai putea rupe de mine nici dacă aș refuza să-ți răspund la întrebarea de adineauri, nici chiar dacă ți-aș face cu adevărat un rău...

Surîse larg. Se aplecă, mîngîie o șuviță din părul femeii, apoi surîse iar și-și reluă plimbarea prin încăpere.

— Așa-i că am dreptate? Colombina însă tăcu.

— Ei bine, continuă el, cred că-ți dai seama... sau, mă rog, că presupui... sursele informării mele sînt tot atît de neverosimile ca întreaga noastră intreprindere.

Tînăra femeie căscă ușor. Arberg, care surprinse gestul, îl traduse în felul său practic, trecînd direct la subiect:

— Ți-aduci aminte de cazul celor două submarine nucleare, da? (Colombina înclină aprobator din cap). Am știut de ordinul transmis lor chiar din clipa în care el a fost conceput. Înțelegi? De cînd s-a înfiripat vorbă cu vorbă și idee cu idee. Pe măsură ce povestea, privirile i se aprindeau și glasul său devenea învăluitor. Să nu crezi că le-am descoperit hîrtiile-concept sau că-l aveam la mînă pe vreunul dintre consilierii intimi ai celui ce ordonase monstruoasa crimă. Nu, nimic din toate acestea. Informatorii mei cei mai fideli sînt clorofilienii. Ei sînt niște agenți aproape ideali. Nu pot fi corupți nici cu bani, nici cu vin, nici cu femei. Nici chiar cu promisiuni de genul „te fac guvernator, te ung episcop, te las succesorul meu..."

Fără de veste, femeia se ridicase de pe sofa. „Nu-i cumva nebun"? părea să i se citească pe chipul palid în lumina puternică ce irumpea de niciunde și de peste tot. El îi citi întrebarea nerostită și căută să-i dea o explicație:

— ...E o descoperire epocală — și ai să fii de acord cu mine —, mult mai cuprinzătoare decît aceea prin care natura a transformat maimuța în om. Acum doi ani, o echipă de cercetători californieni din San José a făcut o constatare interesantă. Da, da, numai *interesantă* a fost calificată atunci în presa mondială. Ei au descoperit că plantele emit un cîmp electric — ca orice ființă vie, de altfel — apropiat de cel emis de materia cerebrală a omului. Ei bine, acești cercetători au pus ulterior la punct *pentru mine* „interesanta" lor invenție, care a devenit astfel genială, ba mai mult: *e-po-ca-lă!*

III.

— Fontanelli, explică, te rog, doamnei chestiunea cu clorofilienii mei...

Omul ivit în încăpere — cu emoția pripitei chemări zugrăvită încă pe chip — rămase stupefiat.

— Dar, doctore, mi-ai spus că...
— Da, știu, dar acum te rog să-i explici doamnei totul și fără reticențe. Oricum, i-aș fi spus-o chiar eu, dar trebuie să plec urgent la Santiago...
Își luă pălăria și ieși cu aerul său calm dintotdeauna.
Fontanelli, în schimb, se prăbuși perplex într-un fotoliu. Cu un gest automat, luă paharul cu whisky pe care i-l întinsese Colombina, un pic amuzată de zăpăceala bărbatului gras și chel, cu ochelari puternici din dosul cărora o priveau uimiți și înfricoșați doi ochi bulbucați.
— Doamnă, chiar vreți să aflați... bîigui el în cele din urmă, după ce-și udă gîtul cu alcool.
— Bineînțeles, doctore, surîse femeia.
— Ei, bine, doamnă, plantele emit...
— Un cîmp electric, doctore...
— Cum, știați asta ?
— Da, mi-a spus-o Arberg adineauri.
— Cred, însă, că nu v-a spus și faptul că plantele răspund gîndirii omului prin modificarea acestui cîmp electric...
— Ei, da, trebuie să recunosc : asta nu mi-a spus.
Omulețul se șterse pe frunte cu o batistă mare, roșie și mai sorbi o gură de alcool :
— Tocmai lucrul acesta îl exploatează aparatele create de noi la cererea doctorului Arberg : reacția plantelor la fluxul de idei al omului. Aparatele acestea ne-au permis să facem din tot ceea ce trăiește prin asimilarea clorofilei niște spioni ai noștri...
— De aici denumirea de clorofilieni, bănuiesc ?!
— Întocmai, doamnă. Dar să-mi dezvolt ideea... Ziceam că dacă se interferează cîmpul electric al omului cu acela al plantei se produce o modificare... în cel vegetal. Or, „răspunsurile" pe care planta le dă la reacția cu biocurenții cerebrali... Mă urmăriți, doamnă ?
— Da, da, continuați, vă rog, vă urmăresc destul de ușor.
— „Răspunsurile" acestea sînt clasificabile și pot fi citite conform unui anume cod.
— Probabil — crezu Colombina necesar să spună ceva — fiecare plantă...
— Exact ! o întrerupse Fontanelli, repezit ca întotdeauna : Fiecare plantă, fiecare individ al unui soi are

lungimea sa de undă, frecvența sa etc. etc. E ceva, dacă vreți, ca un fel de amprente. Dar...

Omulețul se ridică brusc din fotoliu, se îndreptă vioi către sofa, apucă una dintre mîinile Colombinei (femeia îl privi contrariată), o săltă la buzele lui groase, cu care depuse pe degetul cel mic o sărutare, apoi o invită precipitat :

— Poftiți în grădină, doamnă ! Așteptați numai o clipă să-mi aduc aparatele și o să vă demonstrez...

Dispăru cu pași mici și iuți, pentru ca să reapară imediat, purtînd agățată după grumaz cureaua unei cutioare din piele, ce ascundea un aparat nu mai mare decît unul obișnuit de fotografiat.

— Iată, bună doamnă, vedeți acolo... Nu, nu acolo ! Ci mai spre dreapta... În fundul grădinii ! Acolo, da ! Arbustul acela !...

Colombina urmări traiectoria indicată de arătătorul mărunțelului și descoperi un smirdar.

— E o plantă alpină... — continuă Fontanelli — căutată mai ales pentru ornamentații. Puteți admira florile ei de un roșu pur, plăcut mirositoare, frunzele ei lucioase și persistente... Mergeți pînă la această plantă, iar, cînd veți fi sub ea, gîndiți-vă intens la ceva...

Distanța care îi separa de obiectul atenției lor să tot fi fost de circa o sută cincizeci de metri. Cît vorbise omulețul, mîinile lui lucraseră cu spor. Aparatul își zumzăia, pe banca pe care fusese aranjat, mustățile curioase și agitate ale microantenelor sale. Un „tunuleț-laser“ cum îl denumise Fontanelli, își îndrepta fără grabă țeava cît un ac spre smirdar.

Colombina — încă neîncrezătoare — înainta pe alee spre arbust. Cînd se găsi chiar sub coroana rotund tăiată a smirdarului, gîndi intens cuvintele pe care le-ar fi strigat : „Ești un caraghios !“

Așteptă efectul celor rostite în gînd, vreun freamăt aparte al frunzelor, care să-i confirme cît de cît acel ceva, acel electric și lăuntric zbucium al plantei...

Nepetrecîndu-se nimic din ceea ce — în mod pueril — se așteptase, se întoarse lîngă Fontanelli. Îl regăsi așezat, fumînd cu plăcere o havană.

— Ei bine ?... întrebă din vîrful buzelor Colombina.

— Citiți, bună doamnă! și cu capătul aprins al trabucului îi arătă niște cifre așezate pe o bandă foarte îngustă de hîrtie, care curgea din aparat. Și văzînd încă nedumerirea zugrăvită pe chipul tinerei femei, surîse îngăduitor și continuă : Stînd sub această plantă ați rostit : „Ești un caraghios !“ Ei bine, uitați-vă ce scrie aici ! Tocmai cuvintele cu care ați binevoit să dezmierdați smirdarul. Așa-i că totul e destul de clar și, mai ales, destul de ciudat !?

Colombina surîse evaziv.

— Clar ?! Dar...

— Catalogul reacțiilor plantelor — îi luă biologul vorba de pe buze — la diversele emoții ale omului, fie ele normale sau patologice, ne permite să recepționăm multe dintre cele vorbite și — v-ați convins și singură — dintre cele doar gîndite... Dar nu numai atît. Să zicem, de pildă, că veți ține ceva mai mult timp, sub frunzele acestui arțar — și-i arătă un copac tînăr de lîngă alee — un bilețel. Uite, pe acesta ! (Și-i întinse o hîrtiuță, pe care femeia scrise iute cîteva cuvinte).

Colombina luă bilețelul și-l expuse puțin către lumină, astfel încît o rază de soare căzu pe albul hîrtiei.

— Atît, mulțumesc ! spuse atunci repede savantul cel mărunțel și-i și smulse bilețelul din mînă. Acum, continuă el, rupeți o frunză...

— Pe care ?

— ...Una care credeți că s-a aflat deasupra bilețelului... Așa ! Și acum, dați-mi-o !... Mulțumesc ! (Se servi, bineînțeles, singur, smulgîndu-i frunza din mînă).

Se aplecă apoi și introduse frunza în lădița lui „cu minuni“, de unde, peste cîteva clipe, o scoase și o aruncă, nemaiacordîndu-i nici o atenție. Între timp — el nu avea ochi decît pentru ciudatele-i îndeletniciri —, Colombina, încordată, îl privea manevrînd cu o dibăcie pe care ți-o formează numai lucrul îndelung repetat bizarul aparat despre care Fontanelli spusese că este cutia lui „cu minuni“.

Cînd Fontanelli mai scoase dintr-un sertăraș o fotografie pe care se imprimase, pe o parte a unei frunze de smirdar, textul bilețelului cu pricina (de fapt, numai un infim fragment din el !), Colombina nu-și putu reține o exclamație :

— Formidabil !

— Formidabil, he-he-he-he ! behăi, țopăind pe piciorușele lui, biologul, înveselit el însuși de demonstrația făcută. Pricepeți, acum ? Uite, cam ăștia sînt clorofilienii noștri...

IV.

O amețeală ușoară îi invadă mintea. Colombina surîse neutru, apoi se tîrî în salon, se așeză pe o sofa și rămase astfel, cu capul pe brațe, ca într-un fel de extaz.

Doctorul Fontanelli trecu pe lîngă ea, se opri o clipă ca să-i sărute lung degetul cel mic de la mîna dreaptă, apoi, cu behăitul său obișnuit, se retrase, îngăimînd ca pe o scuză :

— Bună seara, doamnă ! Bună seara !

Curînd, în spatele ușii care se închisese, se stinse și ecoul pașilor săi tîrșîiți. Atunci, din pieptul tinerei femei scăpă un oftat greu, îndelungă vreme înăbușit, și cîteva cuvinte îi aburiră pe buze :

— Bine, dar e groaznic... Groaznic !... Omul nu mai poate fi cu sine însuși, singur, nici măcar în pădure ?

9. Răpirea sabinelor

I.

— Îl cunosc, spuse Arberg, lăsînd să-i scape de pe buze, sub un surîs disprețuitor, cuvintele : un fătălău nenorocit !

McKormack rîse :

— Nu te știam, doctore, atît de caustic.

— Caustic ? tresări Arberg. Nicidecum. Vulgar, da, poate... Și, întorcîndu-se către Colombina, surîse : Te rog să mă scuzi. Apoi, ca și cum totul ar fi continuat normal, se adresă din nou lui McKormack : E un idiot doct, deci cu atît mai bine pentru noi.

McKormack își frecă satisfăcut mîinile :

— Crezi ?

— O, desigur. Doar am lucrat amîndoi la aceeași bancă. Eu eram unul dintre vicepreședinți, iar el directorul contabilității. Atunci... (McKormack înțelese imediat că „atunci“ se referea la prima mare lovitură a lui Arberg — care-i pusese pe urme, deși zadarnic, întregul Interpol —, cînd făcuse rost de banii pentru întreprinderea sa jefuind pur și simplu banca la care lucrase și obligînd-o astfel să dispară prin faliment), atunci a trebuit să-l leg. N-a semnat ordinul de plată, desigur, dar nu mi-a fost greu să-i contrafac iscălitura. Dacă semna — Arberg surîse cu subînțeles —, astăzi era un om mort pentru societate... Nu mai ajungea el nici măcar președintele unei bănci naționale, cu atît mai puțin președintele Consiliului guvernatorilor Fondului monetar intercontinental.

Luă iar ziarul în mînă, îl netezi, notă locul cu marginea unghiei, apoi reciti știrea :

— *„Președintele Băncii Federale Vest...* așa-a-a... *Carl Walsen...* așa-a-a... *a fost ales vineri...“* (Ia te uită, pramatia, are noroc și vinerea, nu putu el să nu exclame)... *ca președinte al Consiliului guvernatorilor Fondului monetar intercontinental...“* Ei, bine, McKormack ! nu numai de 30 de milioane, ci de o sută, un miliard de dolari facem rost acum, dintr-o singură lovitură. Asta e un dinozaur, nu un rechinaș nenorocit ca „Banca Smith, Cagliari et Co“...

II.

— Lucrurile stau așa : mai întîi, către miezul nopții...

Înfrigurați, așteptau cu toții să li se comunice după tipic planul, pînă în cele mai mici amănunte. Puteau, firește, să pună sumedenie de întrebări și să facă oricît de multe sugestii ; doctorul Arberg îi asculta tăcut, cu figura impenetrabilă, pînă ce se terminau toate acestea, apoi, arborînd surîsul lui dintotdeauna — care te cucerea imediat, dar care, devenind ironic, te făcea să simți instinctiv că la acest om vorba înseamnă și faptă —, respingea sau aproba ceea ce credea el de cuviință. Fără argumente și fără menajamente. Lucru ciudat însă, nimeni nu se su-

păra, nimănui nu-i părea rău că propria soluție, care pentru o clipă i se păruse unica posibilă, n-a fost adoptată. Iată de ce, în vreme ce Arberg își expunea planul, nu se gîndi nimeni să-l întrerupă.

— Către miezul nopții, așadar, cînd nebunia va fi în toi, sferoidul aerodinal va ateriza lin în grădină. În el vor fi numai două persoane : tu, McKormack, și tu, Colombina. Cu sferoidul numărul 1 voi sosi eu. Singur. Și numai dacă voi considera necesar. Dar, pînă la începerea acestor afaceri, Maltek, von Burbow și Gaiciuk vor pleca în recunoaștere cu sferoidul numărul 3. Gaiciuk va păzi aerodina, pe care o veți ascunde undeva, în hățișurile de lîngă Helsingnör, iar voi, ceilalți doi, veți opera la „Vila sabinelor". Întrebări ? Alte soluții ? Arberg își plimbă privirile de pe un chip pe altul și, neîntrezărind nedumeriri, sfîrși : Iar acum la lucru !

Se ridică grăbit, făcu semn Colombinei să-l urmeze și ieșiră amîndoi pe ușa care lega sala cu încăperile particulare ale doctorului.

III.

Odată singuri, Colombina își împărtăși îndoiala :

— Crezi că o să fac față ?

— Negreșit, îi zîmbi calm și reconfortant Arberg. Eu nu dau greș niciodată în alegerea oamenilor, poți fi sigură. Iar pe tine te cunosc mai bine decît te cunoști tu însăți.

Colombina se simți dintr-odată mai liniștită. Totuși o întrebare îi da ghes, întrebare pe care se crezu datoare să i-o pună :

— Crezi că... o să reușim ?

În clipa în care întrebarea îi scăpă de pe buze, cuvintele o înspăimîntară și rămase cu privirea aninată pe chipul lui Arberg. Acesta tresări. Lăsă pe măsuță, cu gesturi studiate, cartea pe care abia o deschisese, apoi ochii lui coborîră către tînăra femeie. Nu părea supărat. Era mai degrabă mirat. Din cale-afară de mirat. Așa cum Colombina îl mai văzuse numai o singură dată sau, poate, cel mult de două ori. Își feri privirile, dar doctorul se săltă din fotoliu și, venind alături de ea, îi ridică bărbia pînă ce ochii lor se întîlniră iar.

— Glumești, desigur! Ai glumit, nu? o întrebă cu o voce egală.

Ce să-i fi răspuns? Hotărî — ca și în alte dăți — să joace direct, adică „tare“. Spuse:

— N-am glumit de fel. Pur și simplu mi-am exprimat îndoiala în reușita acțiunii noastre. A greși este omenește. Oricare dintre noi, participanți la „răpirea sabinelor“, poate greși. Și toți laolaltă formăm un singur lanț. Or, dacă o verigă...

— De ajuns! îi curmă vorba Arberg. E pentru prima oară — știai? — cînd cineva pune asemenea întrebări nercade, după ce am cîntărit și am fixat totul împreună. Și, mai ales, cînd cunoscut este că *acolo* (și înțepă cu arătătorul în direcția biroului unde discutaseră numai cîteva clipe în urmă) se pun astfel de întrebări. Și încă și acolo se întreabă numai înainte de a fi luat sfîrșit discuțiile. E, poate, o nebunie ceea ce fac, dar țin să te scutesc de răspunsul clar pe care l-aș da altuia în astfel de împrejurări. Să sperăm că n-am greșit nici de data aceasta iertîndu-te.

Și, fără să-i mai arunce vreo privire, ieși. Colombina rămase adăstînd — ce? — și măcinată de un gînd nebun: „Mă iubește! Mă iubește cum încă n-a mai iubit pe nimeni! Altfel mă alunga...“

IV.

Noapte nordică. Cer negru, apăsător. Stele reci sclipind, dar neluminînd pe boltă. Încremenită, pădurea se unește cu cerul și creează un fundal sinistru pentru ploaia de lumină care irumpe prin ferestre, prin uși din vila feerică. Zvonul glasurilor strident dezlănțuite — semn sigur al virtuților părăsite în brațele alcoolului — și al muzicii sincopate străbate noaptea și se izbește de pereții sferoidului. Acesta — așa cum s-a implantat înăuntrul zidului de mesteceni ai luminișului — pare un uriaș cefalopod încremenit.

— Rămîi aici, Mac! șopti femeia. Cînd mă întorc, să fii gata...

Păși tiptil pe poteca abia zărită. Costumul strîmt, lucitor, lipit de corp și casca globulară de cosmonaut o fac să semene cu o ființă diafană coborîtă de pe altă planetă.

Merge, şi zgomotele ce vin dinspre vilă şi care se disting tot mai clar îi întăresc convingerea că, cel puţin în prima parte, programul expus de Arberg se împlineşte.

Cînd ajunse pe terasa vilei, se lipi de perete. Scoase de la brîu aparatul XL-4 şi, îndreptîndu-l prin fereastră către femeia ce sta, pe jumătate beată, pe o canapea, cu îmbrăcămintea, şi aşa sumară, sfîşiată, începu să manevreze discul minuscul. În acele clipe, un mănunchi de unde aveau să izbească urechile tinerei femei, sugerîndu-i : „Ieşi pe terasă !... Ieşi numai pentru cîteva clipe !... Singură !... Singură !... Nu poţi să nu vii !... Ţi-e imposibil să mai stai acolo !..."

Cunoştea efectul minusculului aparat.

Nu trecu mult şi femeia ieşi pe terasă. Un bărbat înalt, cu o figură buhăită de beţie se oferise s-o însoţească, urnindu-se greoi de pe scaun, dar ea îl îmbrîncise cu gestul nepăsător al omului cu chef şi plecase singură.

Odată pe terasă, se apucă cu mîinile de tîmple.

— Ci-cine mă... îîî... mă cheamă ? îngăimă ea.

Dădu să se întoarcă, dar Colombina o înşfăcă de ceafă, îi aşeză rapid sub nas o batistă îmbibată cu o substanţă hipnotică şi, cînd femeia i se prăvăli în braţe, o săltă pe umăr şi dispăru cu ea.

. . . .

— Aceasta e a treia „sabină", ce naiba facem, luăm tot haremul ?! rosti McKormack cu o comică indignare. Dacă ai fi bărbat, da, te-aş mai înţelege... Dar aşa ?!...

Colombina rîse.

— Fii cuminte, spuse ea, terminăm îndată. Poţi să şi porneşti dacă vrei.

Şi, peste o clipă, sferoidul se înşuruba fantastic în văzduhul negru. Înăuntrul aparatului, pe trei fotolii, zăceau trei dintre cele mai îndrăgite prietene de orgii ale lui Karl Walsen, bancherul.

V.

— Fii cuminte, Walsen ! mîrîi Arberg. Doar ne cunoaştem îndeajuns firea pentru a fi siguri unul de celălalt că un anume lucru îl putem face, iar altul ba.

Walsen făcu o faţă lungă.

— Vrei să mă nenoroceşti, Arberg, asta vrei... rosti el sufocat.

Arberg se săltă din fotoliu și, cu un gest nervos, își apăsă fusul ceasului.

— Te nenorocesc, pe dracu' ! Fii mulțumit că nu mă leg nicidecum de averea ta personală.

Se plimbă de cîteva ori în jurul lui Walsen, apoi îl zgudui zdravăn de umeri, furios :

— Și mai taci o dată, nu te mai plînge ca o babă... Dacă nu vrei scandal și, bineînțeles, dacă vrei să-ți mai vezi dansînd goale în jurul tău toate „sabinele", trebuie să semnezi.

— Dă-mi cecul... spuse el moale.

Arberg i-l așternu în față.

— Un miliard de... de... dolari ? se înecă el, rostind cifrele, în vreme ce, ca împins de un resort, țîșni de pe scaun. E-ești ne-nebun ?

— Cîtuși de puțin, rosti calm celălalt.

— A-atunci ?!

— Atunci, ce ?

— C-cum p-poți să-mi ce-ceri asta ? Să se-semnez acest cec ?

— Iaca, pot. Fă bine și scoate stiloul tău cu peniță de aur și pune-ți semnătura !

— Te rog, Arberg, mai bine ia-mi viața, nu mă...

— Ce să fac cu viața ta ? rîse Arberg. Mie îmi trebuie miliardul. Dă-mi-l și te las în pace.

— Dar o să se afle, țara respectivă o să protesteze plata...

— Bineînțeles !

— Și atunci ?

— Doar ți-am mai explicat ! Îndată ce ridic banii, o să dispari și tu, nu-nțelegi ? Apoi poliția, pe care o s-o avertizăm, o să te găsească — desigur, nițel însîngerat, nu-i așa ? — într-o pădure oarecare. O să le povestești atunci că ai fost răpit de la „Vila sabinelor" etc. etc.

— Dar, omule, rosti exasperat Kalsen, n-or să mă vadă contabilul și casierul în clipele în care am să ordon plata?!

— Ei și ? Or să presupună că a fost o substituire aproape perfectă. Ești tu cam bleg, colega, dar ceva teatru — o știu bine — tot ești capabil să joci. În tot acest răstimp, n-ai decît să te comporți puțintel cam ciudat. Nu prea o să bată la ochi, dar apoi, cînd o să izbucnească scandalul, își vor aminti cu toții, n-ai grijă : „Domnul pre-

ședinte vorbea cu un accent cam bizar... Domnul președinte dădea din cap invers ca de obicei... Domnul președinte respira altcum decît..." Înțelegi ? Aici vine treaba cam ca atunci cînd moare cineva : dacă eu zic azi că mi-e cam rău, dar mîine nu mai am nici pe naiba, nimeni nu-și va mai aminti ceva ; dar, dacă eu am să mor mîine, toţi cei cărora m-am văietat își vor aminti că mă durea burta... Pricepi ? Totul o să iasă O.K., n-ai nici o grijă, îți spun eu. Altfel, ia citește aici !

Cu o mînă tremurîndă, Walsen luă nota pe care i-o întinse Arberg și citi :

„Ieri, în miez de noapte, de la «Vila sabinelor», de lîngă Helsignör, au fost răpite trei tinere femei — amantele binecunoscutului și onoratului președinte al Fondului monetar intercontinental, domnul Carl Walsen. Cele trei tinere declară lucruri deosebit de picante despre..." Nu fu în stare să citească mai departe, se poticni de cîteva ori, apoi, lăsînd deoparte biletul, spuse : Ești îngrozitor, Arberg !

— Mulțumesc.

Doctorul era gata să creadă că președintele e pe cale să semneze, cînd acesta, îndreptîndu-se deodată, parcă adunîndu-și ultimele urme de curaj, spuse glacial și puțin ironic :

— Ei bine, Arberg, mi se pare că n-o să semnez.

Acesta îl privi deloc îngrijorat, amuzat chiar :

— Serios ?

— Crezi oare că scandalul dispariţiei unui miliard va fi mai mic decît cel cu moralitatea mea ?... De altfel, și Walsen lovi cu mîna hîrtia pe care i-o dăduse Arberg, oricînd voi putea susține că este vorba de o calomnie. Rîzînd grotesc, continuă : Ai calculat prost, Arberg ! De data aceasta ai calculat tare prost, pentru că m-ai pus să aleg între două rele, dar unul e mai mic, tare mic în comparaţie cu celălalt. Înțelegi ? Iar eu îl voi alege pe cel mai mic.

Cîteva clipe Arberg îl privi interzis. Pur și simplu nu vedea unde greșise și cum de nu prevăzuse și această latură a afacerii. Apoi profită de tăcerea președintelui — el însuși contrariat peste măsură de faptul că Arberg nu ripostase imediat — și-și reveni. O lumină ciudată se

aprinse *in crescendo* în ochii săi şi gura i se destinse într-un zîmbet larg, de milă, cînd spuse :

— Nu sînt un ucigaş, Walsen, s-o ştii !

„Un... ucigaş ?!" Walsen îl privi galben :

— Adică...?

— Vreau să spun că n-aş fi împins lucrurile niciodată pînă acolo încît să-ţi las doar o singură portiţă : moartea. Tu însă văd că te iubeşti mult mai puţin decît te iubesc eu.

— Te rog, lasă şaradele ! suspină, vădit exasperat, Walsen. Ce vrei să spui ?

— Că şantajul cu „sabinele", vezi bine, n-a fost decît un truc pe care am crezut în mod greşit — o recunosc — că ţi l-aş putea juca pentru a-ţi merita miliardul...

— Adică pentru a-l fura ?

— Mă rog ! Fie şi astfel ! Dar dacă mă obligi să te... neliniştesc... avertizîndu-te că pot da publicităţii şi nişte fapte mult mai picante...

Walsen nu se mai stăpîni ; zvîcni în picioare :

— Picante ?

— Ei, da ! De pildă, afacerea cu armele pentru... o ţară caldă...

— Arberg !

— ...Afacerea cu finanţarea loviturii de stat a grupului rebel din...

— Arberg !!!

Carl Walsen se prăbuşi dintr-odată în fotoliul adînc din care indignarea părea să-l fi ridicat cîteva clipe înainte.

— Eşti o canalie şi... şi... (Walsen iscălise deja cecul şi acum căuta febril şi tradiţional portsugativa, ca să absoarbă plusul de cerneală de pe iscălitură.)

— Aşază-te, Walsen, eşti obosit ! rîse Arberg şi-l împinse, ca pe un obiect oarecare, în fotoliu.

O şuviţă mică, băloasă i se scurgea lui Walsen de la colţul buzelor vineţii.

— Şi fereşte-te de apoplexie, bătrîne ! rînji Arberg din uşă. Apoi, salutîndu-l milităreşte : Pe mîine, bătrîne artist, pe mîine !...

(CONTINUAREA IN NUMARUL VIITOR)

Cronică (en passant fantastică) a șahului

de **EMANUEL REICHER**

(URMARE DIN NUMĂRUL TRECUT)

II.

Legenda șahului din cele două mîini

Pelerinul se oprește la mai puțin de o sută de pași de fîntînă. Cu mișcări domoale, încete, scoate din traista sa de călător o bucată de pînză aspră pe care o întinde pe pămînt chiar lîngă marginea drumului. Se așază apoi lîngă pînză și pune pe ea cîteva poame uscate, cîteva legume și o cană de pămînt. Drept, nemișcat, privește un punct din depărtări, situat în uriașii munți ai Indiei ce abia se mai văd în zare și al căror creștet acoperit de zăpezi eterne se confundă acum cu norii albi ai cerului. El de acolo vine. De cînd ? Nici nu se gîndește la aceasta. Timpul nu mai reprezintă de mult stăpînul temut din tinerețe, care-l gonea mereu din urmă, strigîndu-i necontenit în urechi : citește, învață, roagă-te, scoate din tine tot ceea ce te împiedică să fii bun și drept.

În anii lungi de cînd, lăsînd toate cele legate de lume, a plecat pe lungile, nesfîrșitele drumuri ale pelerinilor, el n-a făcut altceva decît să cearnă, să separe din ceea ce citise și învățase, din ceea ce viața i-a adus ca experiență faptele importante de cele neimportante, ideile valoroase de cele trecătoare. Cît de greu îi era la început să aprecieze oamenii pe care îi cunoscuse, evenimentele la care asistase sau de care auzise, să tragă concluzii și să înțeleagă din toate sensul lucrurilor și al vieții. Dar, în vreme ce pașii îl apropiau încet, încet de munții înzăpeziți, odată cu trecerea anilor, gîndurile lui deveneau din ce în ce mai limpezi, ideile mai precise, înțelesurile vieții mai deslușite.

Cînd și-a găsit sălașul acela în munți — o peșteră mică, potrivită pentru a fi locuită, cu un izvor curat lîngă ea și nu departe de un sat cu oameni înțelegători, ce nu uitau niciodată

să-i aducă puţina hrană necesară vieţii — a crezut că şi-a găsit liniştea deplină şi că pentru el acesta este capătul drumului.

Zilele treceau, dăruindu-i mereu mai multă seninătate. Cele întîmplate lui şi altora — evenimente mai simple sau mai grave, nenorociri sau bucurii — căpătau acum în ochii săi dimensiunile unor simple jocuri. Mintea lui învăţată cunoştea vieţile unor popoare, războaiele lor nesfîrşite, cu victorii şi înfrîngeri la fel de împovărătoare, creşterea şi pieirea unor mari regate, bogăţia şi sărăcia trăind mereu laolaltă, fără a se alunga niciodată una pe cealaltă.

Pelerinul aşezase de mult toate acestea la locul lor, şi fiecare lucru îşi căpătase valoarea şi semnificaţia cuvenită.

A crezut un timp că, înţelegînd pe deplin viaţa în toate manifestările ei, va dobîndi liniştea. Dar nu s-a întîmplat aşa. Nu putea să nu se gîndească la destinul semenilor lui. Îl tulbura acum gîndul că ei nu văd decît puţin din înţelesul adevărat al lucrurilor. Că fiecare om apreciază în felul lui totul.

Îşi aducea aminte că la toate curţile de stăpînitori ai pămînturilor i-a fost dat să vadă copii şi chiar oameni vîrstnici ocupîndu-se cu minunatele jocuri ale luptelor. Armate închipuite din piese de piatră, os sau fildeş erau aşezate pe mese, pe tăblii mari cît o cameră, pe podeaua marilor săli ale palatelor şi chiar în curţi. Piesele şi mişcările lor nu erau însă aceleaşi nici chiar în două locuri aflate la o zi de mers unul de celălalt. Se jucau uneori doi, alteori patru, alteori şi mai mulţi oameni. Se întîmpla uneori ca nici adversarii să nu aibă aceleaşi păreri despre regulile de joc. Şi discuţiile aprinse despre ce simbolizează fiecare piesă, ce putere are şi cum trebuie să se mişte relevau deopotrivă discordia din suflete şi lipsa unui joc bine întocmit.

Oamenii s-ar înţelege mult mai bine unii pe ceilalţi şi ar trăi cu toţii mai bine, păcatele lor ar fi mult mai puţine şi sufletele lor mult mai nobile dacă ar aprecia aspectele vieţii într-un chip asemănător.

Cît de minunate ar fi acele jocuri ale minţii cu piese din lemn şi os aşezate pe cîmpuri de luptă dacă ar avea reguli precise, cunoscute şi acceptate de toţi deopotrivă.

În zilele lungi de vară, în decursul a mulţi ani, peregrinul a încercat în fel şi chip să facă un joc demn de a fi jucat de oameni. A înţeles de la început că lupta închipuită trebuie să se dea numai între doi adversari. Două minţi trebuie să se întreacă în a dovedi care este mai iscusită, fiecare hotărînd

singură soarta taberei sale. Piesele, reprezentînd pe combatanții fiecărei tabere, trebuie să stea față în față, luptînd drept, nu pe căi ocolite, în deplină rînduială, fiecare pe rînd și numai cîte o singură mișcare.

Tot ce a fost construit de-a lungul mileniilor de civilizație se datorește mîinilor omenești. Și, probabil, contemplîndu-și mîinile așezate pe genunchi în timpul lungilor meditații, i-a venit sihastrului ideea să folosească imaginea celor zece degete în jocul visat. În prima linie ar lua loc regele și regina — cei doi policari alăturați, fără de care mîna nu poate înfăptui nimic. Înaintea lor, celelalte opt degete ar fi întruchipate de opt piese de egală valoare — ostașii de rînd. De o parte și de alta a regelui și a reginei se vor situa cîte un elefant de luptă**, apoi cîte un cavaler pe calul său, iar la margine cîte un turn-cetate. Fiecare piesă, luată separat, are o bătaie mică: nu poate trece decît pe un cîmp învecinat. Acolo, dacă întîlnește o figură din tabăra vrăjmașă, o capturează și o scoate din joc. Puterea ostașilor, soldați și ofițeri, este cu atît mai mare cu cît acțiunile lor sînt mai inteligent îndreptate spre același țel: victoria. Conducătorul, regele, are cea mai mare forță de luptă, de aceea și este cel mai important element al partidei. Cine nu poate împiedica pierderea lui trebuie să renunțe la luptă și să se recunoască învins***.*

Mult timp după ce-și întocmise primul joc și după ce mîinile lui mișcaseră pe tăblia de lemn cu 64 de pătrate piesele tăiate și modelate cu cuțitul din pomii pădurii, pelerinul avu revelația că meditațiile lui au lăsat treptat un loc din ce în ce mai mare gîndurilor despre viața și bătăliile simbolicelor armate. Nici serile lungi, întunecoase nu-i puteau opri gîndurile, planurile de luptă, mișcarea pieselor. Pe lumină sau pe întuneric, îl obsedau lupte scurte sau lungi, cu șiretlicuri reușite sau nu, terminate cu victorii sau împăcări ale taberelor.

Și atunci a știut că ceea ce închipuise trebuia dăruit oamenilor. Pentru ca fiecare să-și poată dovedi iscusința minții

* Policar — degetul mare.

** Interesant este că această figură a luat diferite nume în funcție de ceea ce era adesea mai aproape de suverani. In Orient ea era denumită elefant (de altfel, cum a rămas și în limba rusă : *slon* și în cea spaniolă : *alfil*). In Franța medievală, piesa avea să întruchipeze pe bufon (*fou* — nebun), iar în Anglia pe episcop (*bishop*).

*** Firește că regulile de mai sus sînt ale jocului numit inițial „ciaturanga", protoșahul, care, cu mici modificări, s-a perpetuat pînă în secolele X—XI. Schimbările survenite le vom arăta pe parcursul acestei cronici a eșichierului.

avînd arme egale cu ale oricăruia și fără ca aceasta să aducă vreun rău cuiva. Oamenii se vor putea lupta fără a se urî, vor putea fi învinși fără a fi nimiciți și vor putea învinge fără a împila.

Viața lumii poate fi înțeleaptă, iar jocul născocit de el poate ajuta la aceasta.

Coborît din munți, stă acum pe pămînt la numai cîteva sute de pași de marele palat și, odihnindu-se ca înaintea unei fapte fără seamăn, se gîndește cum va veni în fața rajahului și-i va spune : „Mărite stăpînitor al acestor pămînturi și ape, sînt pelerinul Sisa. Am întocmit un joc pe măsura faimei, înțelepciunii și bucuriei tale de lumină și ți l-am adus în dar..."

Și în numai două sute de ani micile armate de lemn, de os sau de fildeș, pornite de pe malurile Gangelui, cucereau pașnic teritorii imense, cu orașe neasemuit de mari și de puternice. Cum nu reușise niciodată să facă nici un războinic al lumii.

Cititorul va înțelege, desigur, că aceasta este o legendă care se adaugă multor altora despre începuturile jocului de șah.

Ceea ce se cunoaște sigur din istorie este puțin. Originea indiană a jocului este certă. Denumirea lui — Ciaturanga *— înseamnă în limba sanscrită „armată". La perși denumirea jocului devine* ciatrang. *Arabii mai tîrziu îl numesc* șatrandj.

În jurul anului 400 e.n., după toate probabilitățile, jocul ori nu exista, ori era prea puțin apreciat și răspîndit. Între anii 319—414, Fa Sien, un învățat chinez, a călătorit în India, Ceylon și Sumatra, scriind la întoarcere o carte intrată în istorie sub numele de „Însemnări despre călătoriile în țările budiste". Deși descrie cu lux de amănunte viața și obiceiurile oamenilor întîlniți, nu pomenește nicăieri despre ciatrang.

Primele referiri despre acest joc datează de la începutul secolului al VII-lea și se găsesc în poemele indiene ale lui Bana și în romanul persan „Karmanak".

(CONTINUAREA IN NUMARUL VIITOR)

Autori români premiaţi la Congresul european de literatură ştiinţifico-fantastică

ROMA. Corespondentul Agerpres, Nicolae Puicea, transmite: La Triest s-au încheiat lucrările primului Congres european de literatură ştiinţifico-fantastică. După dezbateri, au fost decernate premii celor mai bune lucrări de acest gen realizate în ultimii ani.

Marele premiu rezervat publicaţiilor literare nespecializate a fost acordat revistei „Viaţa românească", pentru numărul 2 din 1970, dedicat literaturii şi artei ştiinţifico-fantastice.

Au fost distinse cu Premiul special „Eurocon I" romanul „Vă caută un taur", de Sergiu Fărcăşan, povestirea „Altarul zeilor stohastici", de Adrian Rogoz, şi — în domeniul teoriei şi istoriei literare — volumul „Vîrsta de aur a anticipaţiei româneşti", de Ion Hobana.

Un premiu special au obţinut şi lucrările prezentate de pictorul Nicolae Săftoiu, în cadrul Expoziţiei internaţionale de artă deschisă în perioada desfăşurării lucrărilor congresului de la Triest.

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii

2012

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyllu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala!)

Cel de-al treilea concurs național de literatură științifico-fantastică

Cu prilejul aniversării a 25 de ani de la proclamarea Republicii, colecția noastră organizează cel de-al treilea concurs de povestiri științifico-fantastice, deschis autorilor ce nu fac parte din Uniunea Scriitorilor.

Tema generală a concursului este viitorul patriei noastre socialiste. Profilul României de mîine va purta și amprenta visurilor a năzuințelor și a idealurilor pe care le au tinerii de astăzi, ce vor fi contemporani activi ai secolului XXI. De aceea, lucrările trimise la acest concurs vor putea constitui un bilanț anticipat al marilor realizări de mîine.

Vor fi acordate următoarele distincții:

- **Premiul I - 4000 lei**
- **Premiul II - 3000 lei**
- **Premiul III - 2000 lei**
- **Cinci mențiuni a cîte 1000 lei**

Candidații sînt rugați să-și trimită lucrările pînă la data de 16 decembrie a.c., pe adresa Colecția «Povestiri științifico-fantastice», Piața Scînteii 1, București, adăugind pe plic mențiunea «Pentru concursul S.F.» Rezultatele concursului vor fi comunicate la începutul anului 1973.

Juriul este alcătuit din: **Ion Hobana** (președinte), **Ion Chițu, Ovid. S. Crohmălniceanu, G. Dimisianu, Dorel Dorian, Silvian Iosifescu, Vladimir Radu, Adrian Rogoz.**

Povestirile vor avea între 5 și 30 de pagini dactilografiate la 31 de rînduri, pe o singură parte a filei.

Lucrările urmează a fi semnate cu pseudonim. Un al doilea plic anexat manuscrisului — plic care va fi deschis după terminarea lucrărilor juriului — urmează a preciza numele și adresa participantului.

După decernarea premiilor și a mențiunilor, lucrările respective vor fi publicate în mai multe numere ale colecției, sub titlul: **«Un bilanț al visurilor».**

■ AUGUST 1972

PREȚUL 1 LEU | 41009